

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

NILS WAHL

15 päivänä marraskuuta 2018¹

Asia C-399/17

**Euroopan komissio
vastaan**

Tšekin tasavalta

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen – SEUT 258 artikla – Asetus (EY) N:o 1013/2006 –
Jätteiden siirto – Aine nimeltä TPS-NOLO (Geobal) – Laittomasti siirretyn jätteen takaisinotto –
Jätteen luokittelu – 28 artikla – Ainetta on käsiteltävä kuin jätettä, jos sen luokittelusta ei päästä
yksimielisyyteen – Tutkittavaksi ottaminen

1. Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuinta pyydetään ratkaisemaan, onko Tšekin tasavalta jättänyt noudattamatta asetuksen (EY) N:o 1013/2006² (jäljempänä jätesiiroasetus) mukaisia velvoitteitaan. Kyse on tarkemmin ottaen siitä, onko Tšekin tasavalta rikkonut kyseisen asetuksen säännöksiä kieltäytymällä ottamasta takaisin ainetta, joka tunnetaan nimellä TPS-NOLO (tai Geobal) ja jonka kuljetuksessa Puolaan ei ollut noudatettu jätesiiroasetuksen mukaisia mahdollisuuksia.

2. Tämän aselman yhteydessä esille nousee useita kysymyksiä: unionin oikeuteen sisältyvä laaja ja muuttuva jätteen käsite, jätesiiroasetuksen soveltamisala ja edellytykset SEUT 258 artiklan mukaisen kanteen nostamiselle. Kaikki ovat kysymyksiä, jotka eivät ole helposti ratkaistavissa.

3. Jos käsiteltävässä asiassa katsotaan, ettei jäsenyysvelvoitteita ole jätetty noudattamatta, tämä saattaisi heikentää jätesiiroasetuksen, jonka pääasiallinen ja hallitseva tavoite ja osatekijä on ympäristönsuojelu, tehokkuutta ja täytäntöönpantavuutta. Tuomioistuimia ohjaavat kuitenkin ennen kaikkea menettelylliset periaatteet, joilla varmistetaan asianmukainen menettely kussakin yksittäistapauksessa. Näitä periaatteita ei voida uhrata jonkin vieläkin tärkeämmän asian edistämiseksi, olipa se miten ylevä tahansa.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Jätesiiroasetus

4. Jätesiiroasetuksen 1 artiklan ("Soveltamisala") mukaan asetuksessa "vahvistetaan jätteiden siirtoihin sovellettavat menettelyt ja valvontajärjestelmät, jotka riippuvat siirron lähtöpaikasta, vastaanottoaikasta ja reitistä, siirrettävän jätteen tyypistä sekä jätteeseen sen vastaanottoaikassa sovellettavasta käsittelystä".

¹ Alkuperäinen kieli: englanti.

² Jätteiden siirrosta 14.6.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EUVL 2006, L 190, s. 1).

5. Asetuksen 2 artiklassa ("Määritelmät") säädetään seuraavaa:

"1. 'jätteellä' [tarkoitetaan] samaa kuin direktiivin 2006/12/EY 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa;

--

34. 'siirrolla' [tarkoitetaan] jätteen suunniteltua tai toteutettavaa kuljetusta sen hyödyntämistä tai siitä huolehtimista varten

a) maasta toiseen; tai

--

35. 'laittomalla siirrolla' [tarkoitetaan] jätteiden siirtoja, jotka toteutetaan a) tekemättä tämän asetuksen mukaista ilmoitusta kaikille asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille; tai b) ilman asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten tämän asetuksen nojalla antamaa hyväksyntää; tai c) asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten hyväksynnällä, joka on saatu väärennöksen, harhaanjohtamisen tai erehdyttämisen avulla; tai d) tavalla, jota ei ole olennaisilta osiltaan eritelty ilmoitus- tai siirtoasiakirjoissa; tai e) tavalla, joka johtaa jätteen hyödyntämiseen tai siitä huolehtimiseen yhteisön tai kansainvälisten sääntöjen vastaisesti; tai f) 34, 36, 39, 40, 41 ja 43 artiklan vastaisesti; tai g) 3 artiklan 2 ja 4 kohdassa tarkoitetun jätteiden siirron osalta, kun i) todetaan, että jätteitä ei ole lueteltu liitteessä III, IIIA tai IIIB; tai ii) 3 artiklan 4 kohtaa ei ole noudatettu; iii) siirto toteutetaan tavalla, jota ei ole olennaisilta osiltaan eritelty liitteen VII mukaisessa asiakirjassa;

--"

6. Jättesiirtoasetuksen 3 artikla koskee jätteiden siirtoa koskevia yleisiä menettelyjä, ja siinä säädetään seuraavaa:

"1. Tämän osaston säännösten mukaista kirjallista ennakkoilmoitus- ja -hyväksyntämenettelyä sovelletaan seuraavien jätteiden siirtoihin:

a) jos jäte on tarkoitettu huolehdittavaksi:

kaikki jätteet;

b) jos jäte on tarkoitettu hyödynnettäväksi:

i) liitteessä IV luetellut jätteet, joihin kuuluvat muun muassa Baselin yleissopimuksen liitteissä II ja VIII luetellut jätteet;

ii) liitteessä IVA luetellut jätteet;

iii) jätteet, jotka eivät kuulu mihinkään yksittäiseen liitteessä II, IIIB, IV tai IVA olevaan jätenimikkeeseen;

iv) jäteseokset, jotka eivät kuulu mihinkään yksittäiseen liitteessä III, IIIB, IV tai IVA olevaan jätenimikkeeseen, paitsi jos ne on lueteltu liitteessä IIIA.

--"

7. Jätesiiirtoasetuksen 24 artiklassa säädetään jätteiden takaisin ottamisesta, kun siirto on laitton, seuraavaa:

”1. Kun toimivaltainen viranomainen havaitsee jätteiden siirron, jonka se katsoo olevan laitton, sen on ilmoitettava asiasta välittömästi muille asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille.

2. Jos laitton siirto on ilmoituksen tekijän vastuulla, toimivaltaisen lähtömaan viranomaisen on varmistettava, että:

- a) tosiasiallinen ilmoituksen tekijä ottaa jätteen takaisin, tai jos ilmoitusta ei ole tehty,
- b) oikeudellisesti vastuussa oleva ilmoituksen tekijä ottaa jätteen takaisin tai, jos tämä ei ole käytännössä mahdollista,
- c) lähtömaan toimivaltainen viranomainen itse tai sen puolesta toimiva luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ottaa jätteen takaisin – –

– –

Tämän jätteen takaisin ottamisen, jätteen hyödyntämisen tai siitä huolehtimisen on tapahduttava 30 päivän kuluessa tai asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten sopimassa muussa ajassa siitä, kun lähtömaan toimivaltainen viranomainen on saanut tiedon asiasta tai saanut vastaanottomaan tai kauttakulkumaan toimivaltaiselta viranomaiselta kirjallisen tiedonannon laittomasta siirrosta ja sen syistä. – –

Mikään toimivaltainen viranomainen ei saa vastustaa laittoman siirron kohteena olevan jätteen palauttamista tai esittää sitä koskevaa vastalauseita. – –

– –

7. Kun jossakin jäsenvaltiossa havaitaan laittomasta siirrosta peräisin oleva jäte, se toimivaltainen viranomainen, jonka lainkäyttövaltaan alue, jolla jäte havaittiin, kuuluu, on vastuussa sen varmistamisesta, että jätteen turvallinen varastointi järjestetään ennen sen palauttamista tai muuta kuin väliaikaista hyödyntämistä tai huolehtimista vaihtoehtoisella tavalla.”

8. Jätesiiirtoasetuksen 28 artiklan (”Jätteen luokittelua koskevat erimielisyydet”) sanamuoto on seuraava:

”1. Jos lähtömaan ja vastaanottomaan toimivaltaiset viranomaiset eivät pääse yksimielisyyteen siitä, luokitellaanko jokin erä jätteeksi vai ei, erää käsitellään kuin jätettä. Tämä ei kuitenkaan rajoita vastaanottomaan oikeutta käsitellä siirrettyä erää sen määränpäähän saapumisen jälkeen oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, jos kyseinen lainsäädäntö on yhteisön ja kansainvälisen oikeuden mukainen.

– –

4. Edellä olevaa 1–3 kohtaa sovelletaan ainoastaan tämän asetuksen puitteissa, eikä niiden soveltaminen rajoita asianomaisten osapuolten oikeutta ratkaista näihin kysymyksiin liittyvät riidat tuomioistuimessa tai muussa lainkäyttöelimestä.”

B Direktiivi 2008/98/EY (jäljempänä jätepuitedirektiivi)³

9. Jätepuitedirektiivi korvasi direktiivin 2006/12/EY,⁴ ja sen 3 artiklassa säädetään, mitä ”jätteellä” ja ”vaarallisella jätteellä” tarkoitetaan sovellettaessa jätesiirtoasetusta.

10. Jätepuitedirektiivin 3 artiklan määritelmän mukaan ”jätteellä” tarkoitetaan ”mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä”. ”Vaarallisella jätteellä” puolestaan tarkoitetaan ”jätettä, jolla on yksi tai useampi liitteessä III lueteltu vaarallinen ominaisuus”.

11. Jätepuitedirektiivin 6 artiklassa taas määritetään olosuhteet, joissa jäte lakkaa olemasta jätettä:

”1. Tietty jätteet lakkaavat olemasta 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua jätettä, kun ne ovat läpikäyneet hyödyntämistoimen, kierrätys mukaan luettuna, ja ovat seuraavien edellytysten mukaisesti laadittujen arviointiperusteiden mukaiset:

- a) ainetta tai esinettä käytetään yleisesti tiettyihin tarkoituksiin;
- b) aineelle tai esineelle on olemassa markkinat tai kysyntää;
- c) aine tai esine täyttää tiettyjen tarkoitusten mukaiset tekniset vaatimukset ja on tuotteisiin sovellettavien olemassa olevien säännösten ja standardien mukainen; ja
- d) aineen tai esineen käytöstä ei aiheudu haitallisia kokonaisvaikutuksia ympäristölle eikä ihmisten terveydelle.

--

4. Jos yhteisön tasolla ei ole vahvistettu perusteita 1 ja 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti, jäsenvaltiot voivat soveltuvan oikeuskäytännön huomioon ottaen päättää tapauskohtaisesti, onko jokin jäte lakannut olemasta jätettä. Niiden on ilmoitettava tällaisista päätöksistä komissiolle – –”

12. Jätepuitedirektiivin 40 artiklan mukaan direktiivi oli saatettava osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä viimeistään 12.12.2010.

C Asetus (EY) N:o 1907/2006 (jäljempänä REACH-asetus)⁵

13. REACH-asetuksen 1 artiklan 1 kohdan mukaan asetuksen tarkoituksena on ”varmistaa korkeatasoinen ihmisten terveyden ja ympäristön suojele, mukaan lukien vaihtoehtoisten keinojen edistäminen aineiden vaarojen arvioimiseksi, sekä aineiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla samalla kilpailukykyä ja innovointia edistäen”.

14. REACH-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”[direktiivissä 2006/12] määritelty jäte ei ole [tässä asetuksessa] tarkoitettu aine, seos tai esine”.

³ Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2008, L 312, s. 3).

⁴ Jätteistä 5.4.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2006, L 114, s. 9).

⁵ Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta 18.12.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2006, L 396, s. 1).

15. REACH-asetuksen 128 artiklassa säädetään lisäksi seuraavaa:

”1. Jollei 2 kohdasta muuta johdu, jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai estää tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvan aineen valmistusta, maahantuontia, markkinoille saattamista tai käyttöä sellaisenaan, seoksessa tai esineessä, kun kyseinen aine on tämän asetuksen tai tarvittaessa tämän asetuksen täytäntöönpanosta annettujen yhteisön säädösten mukainen.

2. Tämän asetuksen säännöksillä ei estetä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai antamasta työntekijöiden, ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemista koskevia kansallisia sääntöjä, joita sovelletaan tapauksiin, joissa tällä asetuksella ei yhdenmukaisteta valmistusta, markkinoille saattamista tai käyttöä koskevia vaatimuksia.”

II Asian tausta ja oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

16. Jiří Paškůj, Tšekin tasavallan lainkäyttövaltaan kuuluva henkilö, ja Biuro Rozwoju Gospodarczego Sp.z.o.o. -niminen yhtiö (jäljempänä BRG), jonka kotipaikka on Puolan Sosnowiec, tekivät 3.12.2010 sopimuksen TPS-NOLO (Geobal) -aineen, jota oli tarkoitus käyttää sementintuotannossa, 58 000 tonnin erän lähettämisestä.

17. Komission mukaan tšekkiläinen toimija toimitti vuoden 2010 lopussa tai vuoden 2011 alussa noin 20 000 tonnia TPS-NOLO:ta (Geobal), joka koostuu tervahaposta, joka on öljynjalostuksessa syntyvää jätettä (Euroopan jäteluettelon koodi 05 01 07*), hiilipölystä ja kalsiumoksidista, Katowicessä (Puola) Karol Woźniak -kadulla sijaitsevaan kiinteistöön, jonka BRG oli vuokrannut. Tarkemmin määrittelemättömänä ajankohtana vuoden 2011 alun ja 11.9.2011 välillä toimivaltainen Puolan viranomaislainen löysi aineen.

18. Toimivaltaiset Puolan viranomaiset ilmoittivat 11.9.2011 toimivaltaiselle Tšekin tasavallan viranomaiselle löydetystä aineesta, jonka Puolan viranomaiset katsoivat siirretyn laittomasti Puolaan jätesiiroasetuksen 2 artiklan 35 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla, koska lähettäjä sen enempää kuin vastaanottajakaan ei ollut tehnyt Puolan viranomaisille ilmoitusta jätteen siirrosta, kuten saman asetuksen 3 artiklassa säädetään. Koska Puolan viranomaiset katsoivat, että aine on jätesiiroasetuksen liitteeseen IV kuuluvaa vaarallista jätettä (”Tervamaiset jäännökset (paitsi kauppabitumit), joita syntyy orgaanisten aineiden jalostuksessa, tislauksessa tai pyrolyytisessä käsittelyssä”), ne väittivät, että kyseisen aineen siirto edellytti kirjallista ennakkoilmoitusta ja -hyväksyntää.

19. Hallinnollisen menettelyn kuluessa aineen siirrosta Puolaan vastannut Tšekin kansalainen esitti yhtiön noudattamat vaatimukset samoin kuin todisteen siitä, että kyseinen aine oli rekisteröity REACH-asetuksen mukaisesti ja että sitä käytettiin polttoaineena.

20. Sen jälkeen, kun toimivaltaiset Tšekin viranomaiset olivat hallinnollisen menettelyn kuluessa kieltäytyneet pakottamasta Tšekin kansalaista ottamaan aineen takaisin Tšekin tasavaltaan, vaikka Puolan viranomaiset vetosivat jätesiiroasetuksen 28 artiklaan, jonka mukaan ainetta käsitellään kuin jätettä, jos lähtö- ja vastaanottoon toimivaltaiset viranomaiset eivät pääse yksimielisyyteen siitä, luokitellaanko aine jätteeksi vai ei, yksityishenkilö teki asiasta kantelun komissiolle 4.2.2014.

21. Komissio päätti 12.6.2014 ryhtyä kantelun johdosta toimenpiteisiin ja käynnisti tutkimuksen (EU Pilot -menettely 6603/14/ENVI). Vastauksessaan EU Pilot -menettelyssä esitettyyn tietopyyntöön Tšekin tasavalta totesi, että TPS-NOLO (Geobal) oli rekisteröity REACH-asetuksen mukaisesti ja ettei se näin ollen ollut jätettä. Jätesiiroasetusta ei näin ollen sen mukaan sovelleta.

22. Tutkittuaan Tšekin tasavallan vastauksen komissio katsoi, että se oli rikkonut unionin oikeutta jättämällä noudattamatta jätesiiroasetuksen ja jätepuitedirektiivin mukaisia velvoitteitaan. Komissio lähetti näin ollen 20.2.2015 Tšekin tasavallalle virallisen huomautuksen. Tšekin tasavalta vastasi viralliseen huomautukseen samana päivänä lähinnä toistamalla perusteet, jotka se oli ilmoittanut vastauksessaan EU Pilot -menettelyssä esitettyyn tietopyyntöön.

23. Sen jälkeen, kun puolalainen ympäristönsuojelutarkastaja oli ilmoittanut komissiolle, ettei kyseistä ainetta ollut edelleenkään otettu takaisin Tšekin tasavaltaan, ja tutkittuaan Tšekin tasavallan viralliseen huomautukseen antamassaan vastauksessa esittämät perusteet komissio lähetti 22.10.2015 päivätyllä kirjeellä Tšekin tasavallalle perustellun lausunnon, jossa esitettiin syyt siihen, miksi komissio ei voinut hyväksyä Tšekin viranomaisten perusteluja sille, ettei Tšekin tasavalta ollut jättänyt noudattamatta jätesiiroasetuksen ja etenkin sen 24 artiklan 2 kohdan ja 28 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

24. Tšekin tasavalta vastasi 18.12.2015 päivätyllä kirjeellä, jonka mukaan sen oikeudellinen kanta on, ettei se ollut jättänyt noudattamatta kyseisten säännösten mukaisia velvoitteitaan, koska kyseinen aine ei ollut jätettä silloin, kun se siirrettiin Puolaan.

25. Tutkittuaan Tšekin tasavallan vastauksena perusteltuun lausuntoon esittämät huomautukset komissio totesi, ettei Tšekki edelleenkään noudattanut jäsenyyssvelvoitteitaan. Tšekin tasavalta ei myöskään ole ilmoittanut komissiolle toimista, joita se on toteuttanut noudattaakseen jätesiiroasetuksen 24 artiklan 2 kohdan ja 28 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

III Menettely unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

26. Komissio vaatii 3.7.2017 päivätyllä kannekirjelmällään, että unionin tuomioistuin

- toteaa, ettei Tšekin tasavalta ole noudattanut jätesiiroasetuksen 24 artiklan 2 kohdan ja 28 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole varmistanut, että Tšekin tasavallasta Katowiceen (Puola) kuljetettu TPS-NOLO (Geobal) -aine kuljetetaan takaisin Tšekin tasavaltaan
- velvoittaa Tšekin tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27. Tšekin tasavalta vaatii, että unionin tuomioistuin

- hylkää kanteen perusteettomana
- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

28. Sekä Tšekin hallitus että komissio esittivät suulliset lausumansa 20.9.2018 pidetyssä istunnossa.

IV Tapauksen tarkastelu

29. Kanteessaan komissio vaatii unionin tuomioistuinta toteamaan, että Tšekin tasavalta ei ole noudattanut jätesiiroasetuksen 24 artiklan 2 kohdan ja 28 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole varmistanut, että Tšekin tasavallasta Katowiceen (Puola) kuljetettu TPS-NOLO (Geobal) -aine kuljetetaan takaisin Tšekin tasavaltaan.

30. Seuraavaksi esitän ensin asianosaisten lausumat ja tutkin sen jälkeen komission nostaman kanteen.

A Asianosaisten lausumat

31. Komission kanne on puutteellisesti jäsenNELTY, joten sen esittämiä perusteita on vaikea erottaa selvästi. Kanneperusteiden ja pääasiallisten perusteiden yhteenvedossa komission kanta esitetään kuitenkin seuraavasti.

32. Komissio ensinnäkin väittää, että TPS-NOLO (Geobal) -ainetta, joka oli siirretty Tšekin tasavallasta Puolaan ja joka oli peräisin jätteenkäsittelypaikan (Ostramossa sijaitsevat jätealtaat) vaarallisesta jätteestä, varastoidaan toisessa jätteenkäsittelypaikassa Tšekin tasavallan alueella ja että se luokitellaan orgaanisten aineiden jalostuksessa, tislauksessa tai pyrolyyttisessä käsittelyssä syntyviksi tervamaisiksi jäänöksiksi. Puolan viranomaiset pitävät ainetta jätesiirtoasetuksen liitteessä IV tarkoitettuna jätteenä.

33. Koska Tšekin tasavalta kiistää kyseisen aineen luokittelemisen jätteeksi vetoamalla sen REACH-asetuksen mukaiseen rekisteröintiin, asiassa on toiseksi syntynyt jätesiirtoasetuksen 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja jätteen luokittelua koskevia erimielisyyksiä. Kyseisen säännöksen mukaan ainetta käsitellään kuin jätettä, jos sen luokittelusta jätteeksi ei päästä yksimielisyyteen.

34. Kolmanneksi komission mukaan REACH-asetus ei kuitenkaan mitenkään takaa sitä, ettei aineen käytöllä ole vahingollisia vaikutuksia ympäristöön tai ihmisen terveyteen tai että aine lakkaa automaattisesti olemasta jätettä. Koska ei ole olemassa kansallista päätöstä, jossa vahvistettaisiin, että aine on lakannut olemasta jätettä, REACH-asetuksen mukaista rekisteröintiä ei voida pitää pätevänä kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

35. Koska kyseinen aine siirrettiin rajan yli tekemättä siitä ilmoitusta, siirtoa on lisäksi pidettävä laittomana jätesiirtoasetuksen 2 artiklan 35 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla. Siinä tapauksessa lähtömaan toimivaltaisille viranomaisille tehdään ilmoitus siirrosta, jotta varmistetaan kyseisen aineen takaisin ottaminen jätesiirtoasetuksen 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tšekin tasavalta on kieltäytynyt ottamasta ainetta takaisin. REACH-asetuksen, jonka 3 artiklassa taataan aineiden, seosten tai esineiden vapaa liikkuvuus, mukainen rekisteröinti ei muuta tätä velvoitetta, koska jäte suljetaan nimenomaisesti REACH-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

36. Tšekin hallitus toisaalta väittää, ettei aine ollut tosiseikkojen tapahtumahetkellä jätepuitedirektiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua jätettä, koska se on rekisteröity REACH-asetuksen mukaisesti ja sitä käytetään polttoaineena. Se myös väittää, ettei komissio voi vedota jätesiirtoasetuksen 28 artiklan 1 kohtaan. Jos jäsenvaltio voisi soveltaa kyseistä 28 artiklan 1 kohtaa oman harkintansa mukaan, vaikka ei ole mitään objektiivista viitettä siitä, että aine todellakin on jätettä, tämä merkitsisi tavaroiden vapaan liikkuvuuden vakavaa loukkausta. Jäsenvaltiot voisivat esimerkiksi puuttua elintarviketuotteiden tuontiin muista jäsenvaltioista.

37. Tšekin hallitus väittää lähinnä, ettei komissio ole näyttänyt toteen, että kyseisessä siirrosta oli kyse jätesiirtoasetuksessa tarkoitettua jätteiden siirrosta, minkä vuoksi kyse ei ollut mainitussa asetuksessa tarkoitettua laittomasta siirrosta. Tšekin hallitus pitää näin ollen komission kannetta ilmeisen perusteettomana.

38. Asianosaiset ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että TPS-NOLO:ta (Geobal) on siirretty Tšekin tasavallasta Puolaan.

39. Komission kanteen epäselvyyden vuoksi on ensin arvioitava sen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

B Tutkittavaksi ottaminen

40. Tšekin tasavalta ei ole esittänyt oikeudenkäyntiväitettä. Unionin tuomioistuin voi kuitenkin tutkia viran puolesta, ovatko SEUT 258 artiklassa määrätty edellytykset jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevan kanteen nostamiselle täyttyneet ja täyttääkö nostettu kanne asiaa koskevat menettelylliset vaatimukset.⁶

41. Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 120 artiklasta ja sitä koskevasta oikeuskäytännöstä ilmenee, että kannekirjelmässä on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja esitettävä yhteenvedo kanteen tueksi vedotuista perusteista ja että näiden mainintojen on oltava riittävän selviä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa. Tästä johtuu, että niiden oleellisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen, joihin kanne perustuu, on ilmettävä johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmän tekstistä.⁷ Nämä väitteet on muotoiltava yksiselitteisesti, jottei unionin tuomioistuin lausuisi kanteen ulkopuolelta tai jättäisi lausumatta jostakin väitteestä.⁸

42. Komission kanteessa on erityisesti esitettävä johdonmukaisesti ja yksityiskohtaisesti syyt, joiden vuoksi se on vakuuttunut siitä, että kyseinen jäsenvaltio on jättänyt noudattamatta jotakin sille perussopimusten perusteella kuuluvista velvoitteista.⁹ Lisäksi selityksen on oltava yhdenmukainen esitetyn vaatimuksen kanssa.¹⁰

43. Käsiteltävässä asiassa komissio vaatii unionin tuomioistuinta toteamaan, ettei Tšekin tasavalta ole noudattanut jätesiiroasetuksen 24 artiklan 2 kohdan ja 28 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole varmistanut, että Tšekin tasavallasta Katowiceen (Puola) kuljetettu TPS-NOLO (Geobal) kuljetetaan takaisin Tšekin tasavaltaan.

44. Komission kannekirjelmässä esitetyistä väitteistä tai komission istunnossa unionin tuomioistuimen kysymyksiin antamista vastauksista ei kuitenkaan selviä, mihin syihin komissio perustaa kanteensa.¹¹ Edellisessä kohdassa mainituista kahdesta säännöksestä johtuvia velvoitteita ei ole määritelty johdonmukaisesti.

45. Komissio vaikuttaa yhtäältä väittävän, että jätesiiroasetuksessa vahvistetaan jäsenvaltioille ehdoton ja kategorinen velvoite varmistaa sellaisten tiettyjen siirtojen takaisin ottaminen, joiden toinen jäsenvaltio katsoo sisältävän jätettä. Sen mukaan tällainen velvoite olisi olemassa riippumatta tapauksen olosuhteista ja siitä, onko aine tai esine tosiasiallisesti jätettä. Jäsenvaltio, jota tämä velvoite yksittäistapauksessa koskisi, ei voisi puolustautua mitenkään välttämiseen riidanalaisen siirron takaisin ottamiselta.

46. Samanaikaisesti komissio vaikuttaa katsovan, että velvoitetta ottaa siirto takaisin ei ole, ellei aine tai esine ole tosiasiallisesti jätettä. Komissio käyttää siten suuren osan kannekirjelmästä sen osoittamiseen, että kyseessä oleva aine on tosiasiallisesti jätettä, ja ottaa näin ollen nähtävästi käyttöön sellaisen velvoitteen käsitteen, jossa ehtona on, että kyseessä oleva aine on tosiasiallisesti jätettä.

⁶ Ks. tuomio 15.11.2012, komissio v. Portugali, C-34/11, EU:C:2012:712, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen. Ks. myös tuomio 2.6.2016, komissio v. Alankomaat, C-233/14, EU:C:2016:396, 33 kohta; tuomio 26.1.2012, komissio v. Slovenia, C-185/11, ei julkaistu, EU:C:2012:43, 28–30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 26.4.2007, komissio v. Suomi, C-195/04, EU:C:2007:248, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁷ Tuomio 2.6.2016, komissio v. Alankomaat, C-233/14, EU:C:2016:396, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen. Ks. myös tuomio 9.1.2003, Italia v. komissio, C-178/00, EU:C:2003:7, 6 kohta ja tuomio 26.4.2007, komissio v. Suomi, C-195/04, EU:C:2007:248, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁸ Tuomio 2.6.2016, komissio v. Alankomaat, C-233/14, EU:C:2016:396, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁹ Ks. tuomio 2.6.2016, komissio v. Alankomaat, C-233/14, EU:C:2016:396, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹⁰ Ks. tuomio 14.10.2004, komissio v. Espanja, C-55/03, ei julkaistu, EU:C:2004:628, 28 ja 29 kohta ja tuomio 26.1.2012, komissio v. Slovenia, C-185/11, ei julkaistu, EU:C:2012:43, 30–33 kohta.

¹¹ Ks. tuomio 26.4.2007, komissio v. Suomi, C-195/04, EU:C:2007:248, 28–30 kohta.

47. Näitä väitteitä ei voida nähdäkseni sovittaa yhteen.

48. Vaikuttaa siltä, että komissio on yhdistänyt kaksi vaihtoehtoista väitettä yhdeksi väitteeksi. Tämä voi olla syynä siihen, miksi esitetyt väitteet vaikuttavat sekavilta ja epä johdonmukaisilta.

49. Sekaannusta lisää entisestään epätavallinen tapa, jolla kannekirjelmä laadittiin. Sen sijaan, että komissio perustelisi kantansa, se vaikuttaa ainoastaan vastaavan väitteisiin, jotka Tšekin tasavalta esitti perusteltuun lausuntoon antamassaan vastauksessa. Tämän vuoksi unionin tuomioistuimen on hyvin vaikea erottaa komission käsiteltävässä asiassa esittämiä väitteitä, koska lukijan on koottava komission kanta näistä vastaväitteistä.

50. Tässä yhteydessä on asianmukaista huomauttaa, ettei unionin tuomioistuin voi tulla kantajan tai hänen asianajajansa tilalle pyrkimällä itse etsimään asiaa koskevista asiakirjoista sellaiset tiedot, joita se voisi pitää kannekirjelmässä esitettyjen vaatimusten perusteluina.¹²

51. Olen lisäksi ymmälläni siitä, että komissio ilmeisesti vaatii unionin tuomioistuinta toteamaan sellaisen jäsenyysoikeuksien rikkomisen, joka ei tulevaisuudessa ehkä ole enää edes rikkomista. En ole varma, mahdollistaako SEUT 258 artiklassa määrätty menettely kanteen nostamisen tällaisesta ehdollisesta, tilapäisestä rikkomisesta.¹³ Jos komission pyrkimyksenä todellakin on esittää tällaista rikkomista koskeva väite, se ei joka tapauksessa ole esittänyt väitteensä tueksi syitä, joiden vuoksi se on vakuuttunut siitä, että kyseinen jäsenvaltio on jättänyt noudattamatta velvoitteitaan.

52. Lisäksi komission kanteen epäselvyys on vaikuttanut Tšekin tasavallan siihen antamaan vastineeseen. Koska komissio ei määritellyt selvästi jäsenvaltioille jätesiirtoasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa ja 28 artiklan 1 kohdassa kuuluvia velvoitteita, Tšekin tasavallalla ei ole ollut mahdollisuutta vastata kanteeseen laajasti.

53. Tässä tilanteessa katson, ettei unionin tuomioistuimella ole riittävästi tietoja, jotta se voisi arvioida tarkasti sen unionin oikeuden rikkomisen, josta Tšekin tasavaltaa moititaan, ja siten tutkia, onko jäsenyysoikeuksia jätetty noudattamatta komission väittämällä tavalla.¹⁴

54. Ymmärrän kuitenkin, miksi komissiolla todennäköisesti oli hankaluuksia esittää johdonmukaisesti kanteensa perustana olevia syitä. Etenkin jätesiirtoasetuksen 28 artiklan osalta on nähdäkseni vaikea sovittaa yhteen kyseisen artiklan eri kohtien sanamuotoa asetuksen muiden säännösten ja sovellettavien tulkintaperiaatteiden kanssa.

55. Tästä huolimatta katson, että kanne on jätettävä tutkimatta.

V Ratkaisuehdotus

56. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin

- jättää kanteen tutkimatta
- velvoittaa Euroopan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

12 Ks. vastaavasti julkisasiamies Légerin ratkaisuehdotus Italia v. komissio, C-178/00, EU:C:2002:541, 9 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

13 Ks. analogisesti määräys 13.9.2000, komissio v. Alankomaat, C-341/97, EU:C:2000:434, 9 ja 10 sekä 18–21 kohta ja tuomio 3.12.2009, komissio v. Saksa, C-424/07, EU:C:2009:749, 25–31 kohta.

14 Ks. tuomio 26.4.2007, komissio v. Suomi, C-195/04, EU:C:2007:248, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.